T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/495
KARAR NO : 2023/637
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET:5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih öncesinde, 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin başvurusunun reddine dair kurum işleminin iptali istemiyle açtığı davanın, 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiğinden ADLİ YARGININ görevli bulunduğu hk.

K A R A R

Davacı : G.S.Y
Vekili : Av. S.K
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. H. A.G

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dilekçesinde, müvekkilinin kanser hastası olarak tedavi görmekte iken, tedavisinde kullanılmak üzere doktoru tarafından önerilen...isimli ilaca ilişkin giderlerin tedavi süresince kesintisiz olarak davalı idarece karşılanması istemiyle yapılan başvurunun, talebe konu olan ilacın Sağlık Uygulama Tebliği'nin Ek-4/A maddesi uyarınca bedeli ödenecek ilaçlar listesinde yer almadığından bahisle ilaç bedelinin ödenemeyeceğine ilişkin Sirkeci Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi'nin 26/04/2023 tarih ve E-71327414 sayılı işleminin iptaline karar verilmesi istemiyle, idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili süresinde sunduğu cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **İstanbul 13. İdare Mahkemesi 12/06/2023 tarih ve E.2023/1052 sayılı kararı** ile, *"5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar, ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin 'idari işlem' ve 'idari eylem' niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında kalacağı, davacının 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce 4/(a) sigorta kolunda sigorta başlangıcı olduğu görüldüğünden, davacı tarafından açılan iş bu davanın, görüm ve çözümünün idari yargının görevinde olduğu"* gerekçesiyle davalı vekilinin yargı yoluna ilişkin itirazının reddine karar vermiştir.

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebiyle başvurusu üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın, adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gereğince olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Kararın ilgili kısmı, özetle şöyledir:

"...5510 sayılı Kanun'u değiştiren 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam

edileceği; ancak, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 20.06.2022 tarihli ve 2022/97 E., 2022/357 K. sayılı kararında da aynı hususların vurgulandığı görülmektedir.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, bunun dışında kalan kişiler yönünden çıkan uyuşmazlıkların çözümünün ise adli yargı yerinde olacağı sonucuna varılmıştır.

Somut olayda davacının, 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kamu görevlisi olarak çalıştığı, ancak bu kapsamda çalışmaya 5510 sayılı Kanun'u değiştiren 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden sonra 2015 yılında başladığı, daha öncesinde ise 2006 yılında 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında SSK'ya tabi olarak kaydının bulunduğu, bu itibarla 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce kamu görevlisi olmayan, bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayan davacının, kanser tedavisi için kullanılan ilaca ilişkin giderlerinin kesintisiz olarak karşılanması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin 26.04.2023 tarihli ve 71327414 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği"

6. Emsal dosyalardaki görüşü bilinmekle, 2247 sayılı Kanun'un 13/3. maddesi çerçevesinde Danıştay Başsavcısının görüşünün alınmasına gerek görülmemiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. T.C Anayasası'nın 158. maddesinin son fıkrasında *"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."* denilmektedir.

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,

a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,

...

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,

sigortalı sayılırlar."

9. Kanun'un 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

10. Aynı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı Geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararları

11. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların

emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yeni sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, kanser tedavisi görmekte olan davacının, tedavisi için reçete edilen ilaç bedelinin ödenmesine ilişkin yapmış olduğu başvurunun reddine dair kurum işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

15. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

16. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

17. Somut olayda davacının, 2006 yılında 506 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olarak çalıştığı, daha sonra 2015 yılında 5510 sayılı Kanun'un 4/1-c maddesi kapsamında sigortalı olduğu, 5434 sayılı mülga Kanun'a tabi hizmetlerinin bulunmadığı ve 5510 sayılı Kanun'un Geçici 4/2. maddesindeki hükmün uygulama alanının bulunmadığı gözetildiğinde, tedavisi için reçete edilen ilacın parasının davalı idare tarafından ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin işleme karşı açılan davanın, 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesindeki düzenleme uyarınca görüm ve çözümünde adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun kabulü ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 12/06/2023 tarih ve E.2023/1052 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile davalı idare vekilinin yaptığı görev itirazının reddine ilişkin İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 12/06/2023 tarih ve E.2023/1052 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA,

16/10/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN